

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji

<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/aktualnosci/kalendarium-prac/rok-2026/33394,22-26-czerwca-2026-r-Raciborz.html>
19.07.2026, 00:47

22 - 26 czerwca 2026 r. - Racibórz

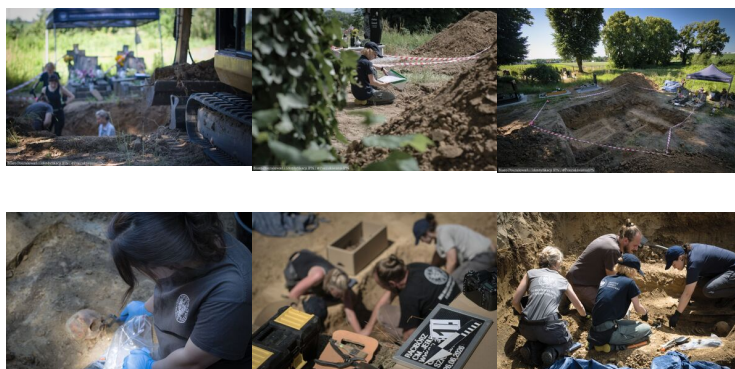
Racibórz (województwo śląskie)

Zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN przeprowadził prace poszukiwawcze na cmentarzu parafialnym Jeruzalem w Raciborzu. Ich celem było odnalezienie szczątków sześciu ofiar niemieckiego totalitaryzmu, zmarłych w latach 1942-1944 w raciborskim więzieniu, w tzw. Polenlagrze nr 75 w Raciborzu „Strzelnicy” oraz obozie w Brzeziu (być może związanym z Polenlagrem/Kinderlagrem nr 82 w Pogrzebieniu).

W wyniku prac odkryto szczątki czterech osób. Według wstępnej opinii antropologicznej mogą one należeć do trzech kobiet i jednego nastoletniego chłopca. Zostaną one poddane dalszym oględzinom antropologicznym i próbie identyfikacji genetycznej.

28 tzw. Polenlagrów, administrowanych przez działającą pod szyldem SS organizację Volksdeutsche Mittelstelle (VoMi) – tworzyło sieć tymczasowych obozów dla ok. 30 tys. Polaków wysiedlonych przymusowo m.in. z Żywiecczyny lub aresztowanych członków rodzin polskiej inteligencji, uczestników ruchu oporu (np. na Zagłębiu Dąbrowskim w ramach niemieckiej akcji „Oderberg” z 1943 r.). Tworzone na terenie Górnego Śląska (Rejencji Opolskiej i Katowickiej), umiejscowiono je na obszarach zamieszkałych w większości przez ludność niemiecką lub czeską. Mieszkańców okolicznych miejscowości informowano, że w obozach przebywają przestępcy.

W obozach panowały bardzo złe warunki sanitarne, ciasnota, zimno i wszechobecny głód. Więźniów poddano germanizacji i wykorzystywano do pracy na rzecz gospodarki III Rzeszy. Szczególnie ciężki był los dzieci, które np. w obozie w Raciborzu „Strzelnicy” stanowiły ponad 40% osadzonych (przy czym wliczono tu tylko dzieci do 14 roku życia). Także na Górnym Śląsku, w klasztorze salezjańskim w Pogrzebieniu, powstał w lipcu 1943 r. jedyny w systemie Polenlagrów obóz dla samych dzieci – Kinderlager. Warunki w Polenlagrach były porównywalne z obozami koncentracyjnymi, a działalność administrującej nimi VoMi, uznano po wojnie za zbrodnię przeciwko ludzkości. W „obozach dla Polaków” zmarło bardzo wielu przesiedleńców, w tym dzieci – niedoszli niemieccy „janczarzy XX wieku”; część ofiar pogrzebano na pobliskich cmentarzach. Prace poszukiwawcze BPil IPN pomogą przywrócić im tożsamość i pamięć.

Kalendarium Prac

Rok 2003
Rok 2006
Rok 2007
Rok 2008
Rok 2009
Rok 2011
Rok 2012
Rok 2013
Rok 2014
Rok 2015
Rok 2016
Rok 2017
Rok 2018

Rok 2019
Rok 2020
Rok 2021
Rok 2022
Rok 2023
Rok 2024
Rok 2025
Rok 2026